

Numerul 12. Oradea-mare 24 martie (5 aprilie) 1896. Anul XXXII.

Ese duminica. Abonament pe an 10 fl., pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl., pe trei luni 2 fl. 70 cr. Pentru România pe an 25 lei.

Ioan cav. de Pușcariu.

Venim să ne împlinim o vechiă datorie. Trebuia să o facem de mult, înseamnă nu e târziu nici acum.

Bărbatul cărui de asta-dată îi aducem prinosul recunoștinței, nu aparține acelor care se pot bu-

cură numai de o vreme melnică popularitate și astfel portretul și biografia lor numai atuncea pot să atragă interesarea obștei; ci este unul din aceia care lucră o viață întreagă și așa ori când avem cuvinte d'ă ne ocupă de dânsii. O viață atât de frumoasă, o activitate atât de roditoare, ne și impune acesta totdeauna. Cu plăcere ne achităm dar acum de această îndatorire.

Ioan cav. de Pușcariu s'a născut la 10 octombrie 1824, în comuna Sohodolu-Branului, din părinți, cari din generațiune în generațiune au funcționat ca preoți în acea comună.

Dat la școlă, mai întâiu a învățat la cea românească din comuna aceea; deacolo l'a dus tată-seu la școlă nemțească (normală) din Brașov, unde apoi în an. 1838 a intrat în gimnasiul r. cath. nou înființat sub conducerea primului profesor, Iacob Mureșianu. Ultima clasă gimnasială, nu-

mită poezia, o-a ascultat în gimnasiul cath. din Sibiu, — după care în an. 1843 a făcut și cursul clerical ortodox român (la olaltă cu fostul protă Bratu Meșian, cu profesorul Oroian, cu protopresb. Baloiu etc.) În an.

1844—1845 a ascultat studiile filosofice și fizice în liceul din Cluș (la olaltă cu Papiu II., cu Hodoșiu etc.) iară în an. 1846—1848 studiile juridice în academia de drepturi din Sibiu (la olaltă cu Simeon Bărnuț.)

D'abia scăpat de băncile prelegerilor școlare, trebuia să pornescă din Sibiu cu stégul cel mare și cu „Ce e patria română“ la adunarea națională din Blaș de la 15 maiu, unde — cunoscut sub numirea de stegar național — fu ales membru în comitetul permanent, și ea atare îngriji și de prima tipărire a protocolului adunării generale.

După pacificarea țării, intră și înaintă în diferite funcțiuni de stat, precum: la an. 1849 subprefect la Făgăraș, 1851 jude cercual la Deva și Pui, 1854 protopretor la Veneția, 1861 concipist la Cancelaria aulică ardelenă în Viena, 1862 administrator comitatului Cetatea-de-Baltă,

IOAN CAV. DE PUȘCARIU.

1865 căpitan suprem al districtului Făgăraș, 1867 consilier în ministerul cultelor și 1869—1890 membru al Curiei supreme judecătorești în Budapeșta, de unde după un serviciu public de 42 ani se retrase în pensiune la locul său natal Bran.

În urma acestor îndelungate și fidele funcțiuni, fu decorat la an. 1864 cu ordul Coronei de fer cl. III și rădicat în statul cavalerilor ereditari, — apoi la an. 1890 cu medalia preinaltei recunoștințe.

Cu totă sarcina cea grea a acestor funcțiuni publice, totuși el n'a lipsit mai de nici una din adunările și consultările politice, naționale, bisericesti și literare ale românilor, ci pretotindeni îl aflăm între primii luptători.

În calitatea sa de șef administrativ, a restaurat pretotindeni școlile populare, și pe lângă reorganizarea școlii centrale granițarești din Ohaba, a rădicat una nouă și în Veneția inferioară, provădându-le cu câte 12.000 fl. ca fonduri permanente pentru subsistență.

Încă de pe timpul absolutismului, a introdus limba română în administrațiunea politică și judiciară, aplicând formularele trebuincioase la administrare și publicând pentru funcționarii străini gramatica numită „Die romanische Amtssprache“ cu o terminologie juridică, care manual a fost retipărit la an. 1860 și 1864. — Încă la an. 1858 publică în limba română „Comentariul său la legea rurală“ în folosul poporului la regularea posesiunilor urbariale.

La an. 1860, a făcut parte din comisiunea pentru introducerea oficiosă a unei ortografii române cu litere latine, — și după cum constată Șaguna (în Actele Assoc. tr. 1862 pag. 45.) apoi Barițiu (în Ist. trans. III pag. 31.) a dat impulsul cel dintâiu pentru înființarea Asociațiunii transilvane, a cărei statute s'au acceptat la referada și după proiectul pregătit de el.

Între lucrările literare — afară de cele amintite mai sus — și afară de o mulțime de articli în proză și în versuri publicați prin „Familia“ și prin alte jurnale, mai cu seamă sub pseudonimul „Ioan al lui Ioan de la Buceci“, — mai amintim aici și „Disertațiunea istorică despre împărțirea politică a Ardealului“ (Sibiu 1864.) — „Causa română“ la an. 1872, — „Considerațiuni asupra timpului și spațiului“, (Budapeșta A. Kocsi 1878.) — „Mărul“, (Budapeșta A. Kocsi 1883.) etc. În fine „Date istorice“ despre familiile nobile române“ publicate sub auspiciile Assoc. trans. Partea I la an. 1892 și Partea II la an. 1895.

În considerarea activității sale pe terenul literar, în 13 septembrie 1877 fu ales membru onorar al Academiei Române.

Din activitatea sa pe terenul politic amintim aici participarea sa la adunarea din 15 maiu 1848, — la conferința națională din 13—16 ianuarie 1861, — la congresul națiunii române din 20—22 aprilie 1863 ca secretar și referent, apoi ca membru al deputațiunii naționale la Corónă. — După acestea urmând deschiderea dietei din Sibiu și a senatului imperial din Viena 1863—1865, — apoi a adunării regnicolare din Cluș și a dietei de încoronare din Budapeșta 1866—1868, a fost trimis ca deputat la toate acestea.

După proclamarea pasivității, la adunarea din Mercuria, — s'a retras cu totul de la politica militantă, restringându-se la cele bisericesti, literare și economice.

După ce luase parte la adunările eparchiale și în deosebi și la sinodul din 1860, incurse apoi și la afacerile congresului național bisericesc convocat pe 28

septembrie 1868 în măsură preponderantă, — iară Statutul Organic al mitropoliei române gr. or. eșit din acest congres la întezita referată a lui, în calitate de consilier în ministerul cultelor, câștigă sancțiunea preinaltă. — De aci încolo, luă parte la toate sinódele anuale și la congresele bisericesti, ce se țin din trei în trei ani.

Un câmp larg de activitate cu spor și mai roditor pentru națiune și biserică i s'a deschis în calitate de membru al reprezentanței fundațiunii lui Gozdu și de președinte al comitetului ei executiv. Și-a fost făcut de problemă a vieții în decurs de 25 ani spre a scóte la liman această fundațiune imponentă, — ceea ce cu ajutorul celorlalți commembri a și reușit pe deplin — după cum se poate vedea din Analele fundaționale.

Tot pe acel timp a fost luat în administrare la fundațiunea lui Gozdu și fondul pentru teatru român, și ca curator al societății Petru Maior a regulat și fondul acesteia.

În retragera sa la tusculumul său din munții Branului — între alte beneficii — a esoperat pentru locuitorii satului său natal și banca de credit și economii „Parsimonia“ din Bran.

În fine, nu putem încheia fără d'a reflecta și la viața cea fericită ce s'a manifestat în familia bărbatului al cărui portret ilustrează pagina primă a foii noastre. — Din căsătoria încheiată la an. 1851 cu Stana lui Oprea Circa din Săcele, crescută în claustrul Ursulinelor din Sibiu, și reposită în 27 martie 1894, s'au născut patru feciori, cari încă trăiesc, anume: *Ioan*, inginer la centrala căilor ferate române în București, — *Iuliu*, dr. în drepturi și jude la tribunalul din Budapeșta, — *Emil*, dr. în medicină și profesor de histologie la universitatea din Iași, — apoi *Iuniu*, dr. în științele politice și prim vice-consul austro-ungar în Alexandria Egiptului.

Retras din sgomotul lumii, după ce s'a făcut partea de lucru în marea operă a renașterii noastre naționale și culturale, mângăerea și bucuria ălelor sale de adânci bătrânețe este în fiii săi, cari toți ocupă poziții onorifice în viața publică și fac onoare numelui ce poartă.

Cugetări.

Fericirea e mai tare ca nenorocirea. Nenorocirea nu împrăștie memoria fericirii; un moment de fericire înse, ne face să uităm nenorocirea mai multor ani.

*

Speranța e o trudă, care se stărșește cu înșelarea.

*

Când omul vré a dovedi ceva, totdeauna chiamă la mărturie pe Dđeu, căci Dđeu nici odată nu-l contrađice.

*

Amorul nu observă greșelile; amicițiia le iubește.

*

Omul înșelat e ca un lac înghețat; se poate vindecă cu greu și-l dóre meru.

CARMEN SYLVA.

*

E de ajuns, pentru fericirea înțeleptului, o femeie și o țarină care să fie ale sale.

I. I. Rousseau.

*

Bărbatul e o judecată care simte; femeia un simțiment care judecă.

Michélet.

Idealul românesc.

Suntem Români, un nēm in lume,
Ce ține la trecut și nume;
Avem și noi un ideal
Național,
Pe care n'au să ni-l sugrume
Nici fer, nici jug, nici ori ce val.

Ni l'am adus din Roma vechiă,
Ni l'a cântat tot la urechiă
Măicuța când ne-a legănat;
Ș-am învățat
Că-i nalt și sfânt, fără părechă,
Să ne 'nchinăm lui nencetat!

In vécuri lungi de lupte crunte,
Tot el ne-a fost ca stég in frunte;
Privind la mândru-i fălfăit,
Ne-am întărit
Ș-am dat 'nainte 'n sus la munte,
Luând un loc in resărit.

Pe stég scilipesc in foc de sóre
Cuvinte dragi, încălđitóre,
Ce nasc in pept un bold de-avént:
Credeul sfânt,
Că nēmul nostr' in veci nu móre,
C'avem menire pe pământ.

Odraslă din trupină tare,
Vom creșce sus, vom creșce mare,
Ca bradul drept, ce-a incolțit
Dintr'un granit;
Ș-om fi un nēm, ce tóte le-are,
Că-i liber, cult și fericit!

Iosif Vulcan.

Adriatica.

-- Schițe cu creionul. --

Sub ripe negrite, pe cóste verđi și in florite se resfiră molatică, albastric și lucitóre: Adriatica.

Frumusețea, varietatea, întinderea și suspinele valului, te fac a te simți atât de mic față cu natura, încât furnica-ți pare uriașe.

Marea aci sēmănă cu o vastă oglindă a cerului, aci cu șiruri de munți albiți de zăpadă, aci cu nemărginerea.

Adriatica își întinde voluptosu-i sin pe sub păduri de lămâi și portocali, printre smochini și dafini, scaldând țera muzicii, a artelor și a poeziei: Italia.

Desmierdată de veselile cântări ale acestui vechiu popor, care a trecut prin tóte încercările rămânând acelaș, ea ănsăș scóte suspine de armonii divine. Pe luciul ei plutesc, și și nópte, mii de vase, se pierd între cele doue albăstrimi diferite: cer și mare.

*

Ca bulgăre rotund de aur, sórele 'n ȓori pe suprafața apei se arată și, multă vreme 'n urmă, rađele sale in talazuri își scaldă; iar Adriatica se pare atunci făculă din pietre scumpe: smaralde, rubine, topaze, safire și mii de diamante strălucitóre și focóse o 'mpodobesc; atunci, e mai frumósă și mai mândră ca o regină; miriadele de pești deșteptați d'acéstă strălucire se reped să prindă rađele spre a-ș polei solđii și aripele.

In răsărire, vârfurile catargurilor de la atâtea corăbii, vapóre și luntirii ancorate pe mare, sēmănă cu orașe cereșci. Trecând, ca fulgerul, altele, abia le zărești și nici că poți luă sēma, la atâtea: róte roțițe, sfredele, pistóne, șurupuri, funii, sfori, fringhii, corturi, belciuge, căugi, lopeți, ancóre, luntiri de siguranță, coșuri, supape, cazane; la atâtea scânduri, lași, hărne, flare, vergele, noduri, pânze, lest, stéguri, cordele, ipsose, poleieli, vopseli, lămpi, lămpióne, smóle, bureți

din câte e construit și din câte se găseșce pe vapor ș-afară din diferitele mobile și ornamente din cari, la vreme de nenorocire, nu se mai zăreșce, intr'un minut, nici urmă dintr'ensele, nici aripă din colosala lebedă a mărilor: vaporul.

Pe dēnsul imbarcați, călătorii, când marea e liniștită, simt o legănare dulce care îi cofundă in visări cereșci; sar, când furtuna mugeșce, plutirea făcēndu-se anevoiósă din cauza valului care se ridică, se avēntă, se isbeșce, afundând când prora, când pupa, atunci ȓoul de mare incepe, inima li se strēnge de gróză și între uriașa luptă a elementelor, ei se simțesc un nimic.

In aceste minute chiar și tu, acel ce ai contribuit cu șciința ta de mărinar să ajuți ca vasul să despice astfel unda, te minunezi de descoperirea ta.

Omul, acéstă slabă, mică, sfíósă și șubredă ființă, in nemărginita-i înțelepciune, in curiositatea sa, nu a cruțat nici verginitatea pădurilor Americii, nici p'a munților celor mai înalți, nici p'a oceanilor celor mai adânci, nici chiar p'a cerurilor...

Nu s'a sfiit a pētrunde 'ntunecimile cele mai mari, adâncimile cele mai negre și când cu ȓilele lui dibuind in cuibul locului, când cu esperiența ori cu șciința, a contribuit la descoperiri, la invențiuni așá, că astăđi traiul nostru, in ceea ce priveșce călătoriiile, ne este fórte lesnicios.

Acum o mie de ani sēu și mai incóce, ce n'ar fi dat un împērat ca să-și pótă lumină palatul cu electricitate și să străbată cu trenul măcar întinderea cuprinsului seu?

*

In ochiuri, in clocoți, in scochini și văgăune ori stânci sub-marine, ca și 'n minunate palaturi de cristale, peșcii se preumblă in cãrduri. Mii de familii se sbat, se sbucium, se alintă, in albăstricile unde ale mării ei, sēmănă atunci cu alergătorii nori fumurii de pe seninul cer albastru.

Flórea Orientului.

Lingușitorea.

Cârduri, cârduri lopătând, cu strălucitoare aripi se întrec la înot. Unii merg 'nainte, alții pe de-lături, alții rămân în urmă... cine știe decă și aici erarhia curților regești nu-și are rolul seu, ori socialismul nu a ajuns până la urechile peșcilor tăcuți!

De pe tulpinele lor algele se clătină, iar stéua mărilor abisurile luminează. Coraliul ca finic în fața Naia-delor se aplcă; smărăldii aripi, delfinii scutur; de pe spinarea lor au coborît acum Sirenele. D'a lor frumusețe Adriatica se minunează, iar de prin pădurile lăturălnice, Satirii scot suspine de gelosie.

Înainte Sirenelor covore de cochilii marea așterne; uimiți stacogii din față — le fug înapoi; de umbrelor lor toți ôspeții rid; de ciudă amanta lor, se pia, veninul seu negru ca cel mai negru suflet își vârsă, iar marea se 'ntunecă.

*

În valurile ei sticlôse și călii, Adriatica, scaldă frumosul Miramare și 'n acea parte, ea e vecinic plângătoare ca și chiparoșii, mirții și sicomorii, ce acolo, de parte, în apele ei se oglindesc.

Nenumăratele turnuri și colone scaldate 'n valuri plâng ca și dânsa pe stăpânul frumosului palat, pe nenorocitul Maximilian.

Frumoasa clădire e 'nvéluită d'atuncea într'o misterioasă tăcere. Aici vèduvele ilustre, soțiile regilor ș-a împăraților pare că mai găsesc ôre-care alinare.

În păduri de camelii, oleandri, muse și palmieri s'ascund obosite paserile mării; iar pe scările de marmură albă de Carara, liniștiți odihnesc salamandrii.

Ghicinii și ederii cu mlădiôse ramuri se 'mbetesc până sus pe stâlpii cenușii ai castelului și prin chioscurile din grădină, în cari, pacea și 'ntristarea domnește adânc. — Susurul fontanelor amestecat cu frémătul chiparoșilor, sbuciumarea valului care mereu se isbește de temeliiile acestei mărețe zidiri te face a căde în reverii.

În totă vremea, sôrele trimite aici rațe triste și piezișe; tôte florile pare că sunt făcute să trăiescă la umbră rămânând mereu la aceeași vèrstă.

Luna pètrunde sfîoasă printre molifți și, în miez de nôpte, tainește cu cucuvéua care spune poema jalnică a celor duși, a stăpânilor acestui nefericit palat :

Miramare, Miramare,
Țerm tăcut și liniștit,
Ce nespūsă întristare
Porți pe zidu-ți înegrit?
De ce marea tot suspină
Ca și negri sicomori
Din frumoasa ta grădină?
Ce s'aude?

Asupritori,
Slava este trecătoare,
O 'ntemplare de minut
Spune, dice ori ce flóre
Din acel palat tăcut.

*

Pe țermii tei, o mare fericită, înfășurată în zăbranic de cèlă, ca o tineră vèduvă, printre lagune se ridică tineră și falnică Veneție, cetatea mândră, puternică și vestită în trecut.

Palatul Ducal, catedrala sf. Marco, minunea arhitecturii, a scumpetelor și a mozaicurilor; — în apele tale, de secole, își scaldă turlele.

Pe piațetă, sbor sute de porumbei legendari cari

s'au pomenit trăind acolo liberi. Călătorii ascultă uimiți povestirea trecutului glorios al Veneției de pe vremea Maurilor de sub Dogi, spusă de lagune și purtată auzului lor de Siroco.

Pe sub arcade, 'n canale, negrile gondole ca feciore creole la scaldătoare, alunecă săbiându-se pe apă; iar amanții se pierd în nôpte peste valuri, înaintând până la Lido, până la mare...

Sub ponte Rialto, ori sub ponte dei Sospiri, gondolierii nu trec, nici odată fără a se oprî, fără a povesti străinilor despre acele vremuri, în cari, Dogii Venețici, schingiuiiau, condamneau la môrte și la 'nchisóre fără de nici o sfielă. Numărul dece, toga cea roșie, gura leului și ađi încă e grôza venețianilor.

*

D'acolo înainte plină de șoptirea misterioasă a amanților și de legendele trecutului, tu treci, oglindind diferite orașe, formând diferite lacuri și sinul teu îl întinđi mamei tale Mediterana.

Valul teu se duce până pe còstele Africii; vechea Cartagina se 'nfiôră ascultând șoptirea Romanilor, grôza ei de odinioară.

12 novembre 1891.

SMARA.

Spasm.

Mi-arde fruntea, firul cugetării
Se pare că e rupt, nu am putere
De-a mai gândi — în pragul desperării
Me 'necă valuri repeđi de durere!

S'amestecă prezentul cu trecutul,
Formând bizare chipuri ne'ntelese,
Un gând abia-și apucă începutul
Și alte 'ncep în minte să se țese!

Și capu-mi vîjee ca de furtună,
Sînt oropsit de-atîta oboselă
Și patîmi surde 'n góna lor nebună
Venînd sîrêg dau inimii năvălă!

Și stau n'ruc încrămenit în chinuri,
Îmi secă lacrimile, — ostenite
Se curmă năbușitele-mi suspinuri...
O clipă simțurile-s amorțite...

Dar iar începe lupta nefêrșită...
Acum mai grea, mai aspră, mai nebună,
Se pare că pe rîceta mea trudită
Durerca unei lumi întregi se-adună!

Și bieta minte gândurile-și cerne,
Lîman de mîngăere nu găsește...
În inimă pustiul se așterne,
Cororu-i negru sufletu-mi cernește!

Me simt așa de ostenit, mi-i sete
De liniște eternă, de repaos,
Aș vré să mor, durerca să-mi încete...
Un dor mai am: rentôrcerea în chaos!

EMILIU SABO

Dicționarul Contimporanilor.

De D. R. Rosetti.

Am anunțat și noi, că dl D. R. Rosetti se ocupă cu întocmirea unei lucrări biografice a Românilor cari au jucat un rol de frunte în secolul nostru, în politică, literatură, diaristică, artă, știință, cariera armelor etc.

Spre scopul acesta dsa a adresat mai multor persoane cererea d'a-i trimite (la București, strada Brezoiian 43) schițele biografice, însemnând: 1, numele, pronumele, locul și data nașterii; 2, locul studiilor, epoca lor și titlurile; 3, funcțiunile ce ocupă, faptele de arme, campaniile etc. 4, titlul scrierilor tipărite și ori cari alte amănunte cari merită să fie înregistrate.

Lucrarea acésta pur biografică escludé cu deservire ori ce critică, ori ce aprețiere fie în bine, fie în reu, asupra persoanelor și faptelor.

Drept specimen din acésta lucrare ni s'a comunicat următoarele biografii:

Adrian (Ion V.) Profesor, publicist, născut în Mihăileni (Dorohoiu) la 1837, mort la 14 august 1875 în Botoșani. A făcut studiile sale în Fălticeni și Iași. La 1856 a fost numit profesor la școala primară publică din Dorohoiu, apoi la 1858, profesor de istorie la gimnaziul din Galați. La 1864 îl regăsim inspector al școlilor din Dorohoiu, Suceava, Botoșani, la 1868 director al liceului din Botoșani. În mai multe rânduri, Adrian a fost diarist, colaborând la gazeta umoristică „Bondarul” din Iași, „Independentul” din Botoșani și „Steluța”.

Adrian a publicat un volum de „Versuri” (1872) și „Postulachi Slugărescu, satiră (1874.)

Pe la sfârșitul vieții sale, de la 1871—1875, Adrian se stabilise tipograf în Botoșani.

Alexandrescu (Dorna Aurel.) Publicist, cunoscut sub pseudonimul Dorna, născut la 1870 în orașul Limoges (Franția).

A făcut studiile sale primare și secundare în București și apoi a debutat imediat în literatură, la 1887, publicând nuvele și versuri prin diferite reviste literare, și scriind cronice literare la diarul „Constituționalul”.

A publicat: „Prietenie”, comedie într'un act, „După nuntă”, 1 act, „Lumea Nouă”, 2 acte, „Dragoste”, 1 act, „Băi de mare”, 1 act, „Cinstiții”, 3 acte, „Craiu Nou”, poemă.

A tradus „Școala Bărbaților”, „Tatăl nostru”, „Bolnavul inchipuit”, „Feciorele”, „Sapho”, „Diana”, „Cele trei sultane”, „D'aș fi rege”, „Orfeu în infern”, „Mignon”. etc.

Alexandrescu (Grigore) poet, născut în orașul Târgoviște (Dimbovița) la 1812, mort în București la 1885. Imbrățișă mai întâiu cariera armelor, și alături cu colonelul Ion Câmpineanu făcú parte din opoziția liberală sub domnia lui Vodă Alesandru Ghica. La 1835 părăsi armata și începú să publice numeroase satire, pentru care fu închis într'o mănăstire. Primele scrieri ale lui Alexandrescu au apărut la 1838: Poesii originale, Elegii și Fabule. Censura inse, care există în acele vremuri, obligă pe autor să supprime multe bucăți din publicațiunea sa. Mai târziu publică „Anul 1840” lucrare în care autorul concretisă aspirațiunile României; apoi „Oda la armata română”. La 1847, fu numit

censor al presei, mai târziu director general al arhivelor, și la 1859 făcú parte din comisiunea întocmită la Focșani spre a dobândi unirea Principatelor.

Alexandrescu a mai publicat: Poesii noi și vechi (1842.) Suvenire și impresii (1847.) Apoi a tradus operele lui Voltaire: Alzira Meropa. La 1863 a tipărit Meditațiile și la 1866 Poesii diverse.

Alexandrescu și-a făcut cu deosebire un nume în literatura noastră prin fabulele și satirele sale.

Alecsandri (Vasile) poet, autor dramatic, născut în Iași la 1821, mort la moșia sa Mircești la 1890 august în 22. Incepú studiile sale în țără și le termină în Paris, unde studiă medicina, dreptul și literatura, apoi întreprinse o lungă călătorie prin Italia, Asia, Africa, până la 1839 când se întorse în Iași spre a se ocupa în special de literatură, lăsând un nume neprețor în prosă și mai ales în poezie.

Principalele producțiuni ale acestui scriitor sunt: Doine și Lăcrămiore, Mărgăritărele, Pasteluri, Poesii populare, Dumbrava roșie, în cari sunt adunate poeziile sale.

Pentru teatru, Alecsandri a scris: Cetatea Némțului, Boerii și Ciocoi, Fântâna Blandusiei, Pătra din casă, Cocóna Chiritza, Iorgu de la Sadagura, Lipitorile Satului, Ovidiu, Despot Vodă, Farmasonul din Hărlău. Unele din aceste lucrări sunt originale, altele sunt localisate după textul repertoriului francez.

În concepțiunile sale dramatice, Alecsandri a creat tipurile grecului, jidanului, dascălului de biserică, astăzi atât de populare și cam prea des întrebuintate de mulți autori cari au venit mai în urmă.

Alecsandri a colaborat ani îndelungați la mai multe diare literare: Dacia literară, Progresul, România literară, Convorbiri literare. (Și „Familia”. Red.)

În 1878, la concursul înființat în orașul Montpellier pentru un premiu ce se acordă celei mai bune poeme în o limbă de origine latină, poetul Alecsandri cuceri premiul pentru poezia sa: Cântecul gintei latine.

Multe din scrierile lui Alecsandri au fost traduse în limba franceză chiar de dânsul la 1852—1853.

În politică, rolul lui Alecsandri a fost negreșit cam șters față cu activitatea sa literară.

Totuș nu trebuie perdut din vedere că la 1848, prin presa franceză a susținut mult aspirațiunile țării noastre și că după mórtea părintelui seu, rămând stăpân pe averea sa, de bună voe, cel întâiu în Moldova a desrobot pe țiganii sei.

Alecsandri este autorul imnului național „Hora Unirei”, scrisă după unirea Principatelor.

Fost în mai multe rânduri deputat, senator, Alecsandri fusese numit ministru al României la Paris în anul 1885, de unde apoi s'a retras pe la sfârșitul vieții sale spre a se odihni la Mircești, unde l'a secerat mórtea.

Aman (Teodor.) Profesor, pictor, născut în Câmpulung (Muscel) la 1832 martie, mort în București la 19 august 1891.

A făcut studiile sale în Paris, urmând cursurile profesorilor Droleng și Picot.

Reintors în țără la 1858, Aman a fost numit director al școlii de Bele-Arte din București la 1864, și profesor de pictură la acésta școlă, funcțiuni pe cari le-a ocupat până la mórtea sa.

Principalele tablouri ale acestui artist sunt: Vlad Tepeș și Solii care se găsește la pinacoteca din Iași,

Capul lui Batori, la pinacoteca din București; Bătălia de la Oltenița, care se găsește în palatul sultanului din Constantinopol. Acest tablou a fost făcut de Aman la 1853, când însoția pe generalul Canrobert în Crimeea; Bătălia de la Călugăreni, la pinacoteca din București.

Artistul a lucrat peste 3000 tablouri cu subiecte istorice, naturi morțe, flori, diferite interioare de hare-muri. El a făcut desemnurile cari au servit pentru turnarea Coronei și sceptrului regal, pentru statua ridicată în memoria lui Mihai Vitezu și pentru decorațiunea Coróna României.

Aman a mai fost sculptor și musicant amator.

Tabloul, Bătălia de la Oltenița, a fost reprodus de litograful Goupil din Paris.

Angheliescu (Gheorghe.) General de divizie, născut la 6 ianuarie 1839. Elev al școlii militare la 1854, sub-locotenent la 1856, maior la 1865, colonel la 1870, general de brigadă la 1877. În timpul rebelului Independenței (1877—1878) a comandat cu gradul de colonel divizia 3-a la atacul de la Grivița și la Plevna, iar cu gradul de general divizia 4-a de infanterie la Smérandan-Vidin.

În anul 1882, ianuarie 25 a fost câteva luni ministru de rebel în cabinetul de sub preșidența lui Ion Brătianu; la 1891 a fost înaintat la gradul de general de divizie, comandant al corpului de armată. Retras din armată la 1894, în urma punerii sale în disponibilitate, generalul Angheliescu a fost ales senator în 1895.

Asachi (Gheorghe) literator, născut la 1788 1 martie, în comuna Herța (Dorohoiu) mort la 1871. A făcut studii sale în Lemberg și a urmat apoi în Viena și Roma cursuri de arhitectură, matematici speciale, arheologie, pictură. În timp de șapte ani a reprezentat guvernul Moldovei pe lângă Curtea din Viena și a colaborat la redactarea statutului organic al Moldovei. La 1856 fu numit ministru de csterne la Iași, după ce câtva timp fusese pus în capul Arhivelor statului.

Lucrările lui Asachi sunt foarte numeroase. A publicat mai multe scrieri în limba italiană, în urma căroră a fost numit membru extraordinar al Academiei din Roma; a tradus mai multe scrieri dramatice franceze și germane, în afară de producțiunile sale originale dintre cari cele mai importante sunt: Istoria Rusiei 2. vol. Nuvele istorice ale României. Harpa României. Poesii (Dochia.)

Asachi a fondat cel dintâiu ziar în Moldova „Albina Românească” la 1829 și diferite ziare: „Gazeta din Moldova”, „Leóna lumei”.

Cu cheltuiela sa, el fondă la 1819 primul teatru român la Iași, în salónele hatmanului Costache Ghica, iar la 1839, fondă în acelaș oraș Conservatorul filarmonic.

Pentru teatru Asachi a scris: Fiul pierdut, Petru Rareș, Elena Dragoș, Lapeirus, Pedagogul, Balo în Maschera, Turnul lui Butu.

În colaborare cu dl Gr. Ștefănescu, a lucrat la ziarul „Revista științifică”.

Se mai datorește lui Asachi numeroase cărți didactice, Aritmetica, Algebra, Geometria, Tabloul sinoptic al istoriei Moldovei.

Un comitet pus sub preșidența mitropolitului Moldovei, a ridicat în 1890 prin subscripțiune publică un monument în memoria lui Asachi la Iași.

Aslan (Edgard Th.) autor dramatic, născut în Iași la 1866, a făcut studiile sale liceale în acel oraș și apoi s'a ocupat în special de literatura dramatică.

A scris: Electra, tragedie în 3 acte; Fugarii, operă într'un act, musică de G. Ștefănescu; Ielele, libret pentru balet, musică de Spetrino.

A tradus în versuri: Oedip Rege, Nebuniile amoroase, Vinceneta, Impricinații, Amphitrion, Medea, Tartuf, Griselidis, Filippo, iar în prosă: Burghesul Gentilom, Frica de bucurie, Regele Lear.

A mai scris câteva nuvele publicate în ziarele „România Liberă” și „Epoca”.

Aurelian (Petre S.) Economist, născut în Slătina la 1834. A făcut primele sale studii în București și le-a terminat în Franța unde a făcut cursuri speciale de agricultură. A ocupat mai mult timp direcțiunea școlii de agricultură de la Herestrău (București) și a fost ministru la departamentul cultelor sub guvernul lui Ion Brătianu de la anii 1882—1884.

Di Aurelian este membru al Academiei române, și actualmente președinte al Camerei din 1895.

Principalele sale scrieri sunt: Manualul de agricultură, Catechismul economiei politice, Bucovina, Țera mea.

Mai știi și tu . . .

Mai știi și tu, ce e în lume!
Gândești că toate-s vis și glume,
Dar nu-i așa cum ai gândi.

E lumea plină de misteruri:
Nu știi pe morți din cimiteruri
Și noptea 'n van e a-i pândi.

Tu n'ai intrat în lupta vieții;
Nu știi problema bătrâneții
Și traiul nu ți-l știi 'ntocmi.

De vrei să știi, ce-i: fericirea
Și intristarea și iubirea:
Însoră-te și-atunci vei știi!

P. O. BOCCA.

Cernăuțul și suburbiile sale.

(Schită topo-etnografică și istorică.)

(Urmare.)

Afară de acestea mai sunt și alte școli: o școală germană de industrie și meserii, una de comerț etc. Toate acestea școli se susțin parte de stat, parte de țară, parte din mijlocele fondului gr. or. al Bucovinei, — dară Românii — afară de auditorii de teologie — au puțin folos din ele: limba lor e vitrig tratată, prin unele școli ea e înlocuită prin cea rutună. Rezeșii se perd și devin Ruteni fanatizați, urându-și cu înverșunare originea lor adevărată. — Causa numărul celui mic al învățătorilor români pe la aceste școli e majoritatea străină a consiliului școlar.

Societățile: Societatea pentru cultura și literatura poporului român în Bucovina, fondată în 1862.

Societatea politică „Concordia” în Cernăuți, fondată în 1885.

Societatea „Dómnelor române” în Cernăuți, fondată în 1890. Ea are peste 25 de filiale din orașe și prin sate și dezvoltă o activitate intensivă și binecunoscută. Sub privighiarea ei se află un internat cu 35 de copile, și un curs de limba română. — Atât în cursul acesta, cât și în internat se cresc copilele în spiritul național.

Societatea „Armonia” pentru dezvoltarea muzicii vocale.

Societatea „Academia ortodoxă”, pentru literatura retorică și muzică bisericăscă.

Societatea academică „Junimea” și „Bucovina”. Într’acestea societăți se într’unesc tinerii universitari, spre a se dezvoltă și a se aventă treptiș tot mai mult spre nivelul culturii.

Societatea „Lumina” a cantorilor români în Bucovina, fondată în 1891. Acesta societate a dormit prin o bucată de timp. Acuma prinde iarăș a-și da semne de viață. Ședinți generale n’a ținut, numai una: trei săptămâni după intrarea ei în viață. Secretari și președinți n’are. — Filiale n’are.

Afară de aceste societăți mai sânt de cele străine o mulțime, pe care nu me simt îndatorat a le enumăra.

Biblioteca: Biblioteca țării, a universității; biblioteca pentru tinerimea română, edată de Societatea pentru cultura și literatura română; biblioteca seminarială, a Academiei ortodoxe, a Junimei; biblioteca populară bucovinենă, edată de seminaristi, ea a încetat acuma; biblioteca „Luminei”, etc. — A apărut abia nr. 1.

Cabinetele de citire sânt: cel al Societății pentru cultură și literatură, cel al Academiei ortodoxe, cel al Junimei și cel scăpătat al Luminei.

Alle lucruri de însemnatate de prin Cernăuți sânt: 5 casarme mari și vr’o câteva mai mici. Trei din ele is noue-nouțe. Ele-s pentru cavalerie, artilerie și infanterie.

Piațele: piața capitală cu e cruce catolică pe densa. Piața Austriei: ea formeză un patru-unghiu lungăreț și are pe densa o statuă cu trepte de piatră, la póllele ei, înfătoșând pe împărătesa Maria Teresia cu o coronă de lauri pe cap, în mână dreaptă cu o ramură, iară în cea stângă cu sceptrul împărătesc. Chipul împărătesei se află aședat pe un pedestal în patru unghiuri cu patru vulturi la cornurile de sus. Pe păriletele drept al pedestalului stă inscripția: 1775, anul împreunării Bucovinei cu Austria, mai jos ceva stă: 1885. — Aceeăș inscripție se află și în limba germană pe frontispiciul statuei și în limba rutենă pe partea stângă. — Pe partea din dărăt stă scris: 1775, mai jos: 1885 și mai jos: P. R. Carl Peckary fecit.

Piața lemnelor. Pe ea se află chipul sfântului Nepomuc și biserica Iesuiților. Aici e șes.

Alătura cu piața acesta e cea a vitelor, pe costă.

Mai sânt încă piața: Rudolf, Eisaveta etc.

Șoselele și stradele! șoseua capită, a magistratului, care se desface în ceea a Ardealului și în strada Cuciurului-mare; șoseua domnescă, rusescă; strada universității, a reședinței, a Roșei, a Teținei, a lumii noue, a sfinte Treimi, strada Hurmuzachi, a sfântului Nicolai etc. etc.

Grădini publice sânt vr’o trei.

Horecea.

Acest suburbiu e spre resărit de Cernăuți. Aici se află doue biserici: una în suburbiul ce-i dicit Horecea veche (Alt-Horecea, Stadt-Horecea) și alta, fosta mai înainte mănăstire, în Horecea-mănăstirei vel Ludei Horecei, lângă o vâlcică, pe un dâmb, în cornul unei pădurici, pe după care trece Prutul, curgând nu tocmai lin la vale . . .

Mănăstirea Horecei — după Pumnul — se crede să fi fost întemeiată de un călugăr pe la 1712.¹ Numele lui nu-i cunoscut. Pe la anul 1737 se chiamă egumenul ei Ion, carele a cumpărat pentru mănăstire și un fenaș lângă Cernăuți cu 6 fl. de argint. Călugării cari locuiau în mănăstire, aușind că ea are să se desființeze, au trecut în Moldova cu averea mișcătoare și cu hrisóvele ei. — Când s’a împreunat Bucovina cu Austria, s’a înființat în mănăstirea Horecea un curs teologic după metoda vechiu, rămând pe acest loc impodobit de frumusețele naturei, pe malul drept al Prutului, până la 1800. În acest an fu el strămutat la Cernăuți, unde apoi se înființă în 1826 institutul teologic, iară în 1875 facultatea teologică. — Pe ușa mănăstirei stă scris, că zidirea mănăstirei s’a adus la căpăt în anul 1767, dară ce are să se înțelégă sub acesta zidire; căci mănăstirea esistă și mai înainte, după cum se pôte cunoșce din celea amintite mai sus? Sub acesta zidire are să se înțelégă zidirea de a doua-óră, și se spune că la acesta zidire ar fi dăruiat Catarina II, împărătesa muscalilor, și Grigore Ghica Vodă în anul 1766, o sumă de 40.000 de ruble. — Clopotul cel mare al mănăstirei are însemnănță istorică. Rușii în răsboiul cu Turcii 1769—1774, înființară o fabrică de bătut bani în niște grădini lângă Cernăuți. Din spija ce se află în fabrica aceea, s’a versat clopotul amintit sub generalul Gartenberg, prin clopotărul Cristian Valentin la anul 1773, pe spesele mănăstirii, plătite prin egumenul Artemon.

La anul 1824 s’a întelnit în Cernăuți Francisc împăratul Austriei, cu Alesandru, împăratul Muscalilor. Cu ocașia acesta merse împăratul Alesandru pe neșciute la mănăstirea Horecea și a cercetat-o. După aceea a intrat în ograda parocului din loc, dară aici au sărit doi căni rei la densul. Atunci împăratul a alergat la gard și rupend din el o nua grosă, s’a apărât.

Cu asta ocașie să fi dăruiat împăratul bisericii de-acolo 100—300 de galbeni. — Mănăstirea avea 14 proprietăți, dintre cari unele se află în stăpânirea fondului, iar altele nu.

Șematismul bucovinean pe anul 1895 (pag. 42) spune, că în Horecea-mănăstirei eră înainte de 1730 o săhăstrie, cumcă în anul acesta a zidit acolo episcopul Rădăuțului, mai târziu arhiepiscopul Moldovei Antoniu o bisericuță de lemn cu vr’o câteva chilii și că în anul 1767 a fost ea zidită de egumenul Artemon din material vertos — din piatră. La acesta zidire a contribuit mitropolitul Moldovei Iacov, marele Logofet Cilibiu și alți binefăcători, tot-odată să fi spri-ginit acesta zidire și Catarina II, împărătesa Rusiei.

Acestea sânt datele istorice cu privire la dezvoltarea istorică a acestei mănăstiri, devenind mai târziu biserică parochială.

(Finea va urmă)

I. V. PĂȘCAN.

¹ Veđi: A. Pumnul: Privire repede peste moșiile mănăstireșci, Cernăuți 1865 (§ 245—259.)

P O P O R U L.

Descânțece.

De sóre sec (durere de cap.)

Dómne Marie Maică sântă de tine — iértă-me și-mi ajută pe gând ce gândesc, in cias bun să 'ntélnesc.

Sóre sec, sóre sec, sóre sec cu metrice. S'o țipat prin lóme, prin sete, s'o țipat prin potca cea mare, haid de aici din creerii capului, din fața obrazului, că te contin cu cuvéntul meu, cu porunca lui Dđeu, că te-ajunge cel viu (sórele) de aice și piei, și rěspiei, cum piere róua de sóre și spuma pe mare, să tresari curat — că mă-ta 'n ciasul ce te-o născut — nici un baiu n'o avut — nici un baiu și n'ai, cuvintele de la mine — lécul de la Dđeu, să-ți vii in ori — cum vine gráu in flori.

Repetéză de 3 ori, decă-i bărbat, cu clopul lui, decă-i femeie, cu cārpa ei.

De spăriat.

Dómne Mărie Maică sftă de tine, iértă-me și-mi ajută pe gând ce gândesc — pe léc să intélnesc.

Cresta l'o făcut, Cresta l'o botezat, Cresta l'o molivit, Cresta i-o dat o boticuță in mâna de-a drépta și să apere de 9 spărieți; nici unu nu-i spăriet, nici Cresta nu-i spăriet — și i-o dat o boticuță in mâna de-a drépta și să apere de 8 spărieți, de 7 spărieți și să apere de 6 spărieți, și să apere de 5 spărieți, și să apere de 4 spărieți, de 3 spărieți, de 2 spărieți și să apere de un spăriet. Ia-te și te du spărie-te in pământ de 9 stângini de afund, cu 9 stângini mai afund te bagă și remăie cumat — luminat cum Dđo l'o lăsat, că mă-sa când l'o făcut, nimica n'o avut, nimica și n'aibă.

Repetéză de 3 ori cu mătură părăsită și cu dinți de la spată, apoi se pune sub așternut — sub cap.

Din comuna Sabolciu in Biharia.

AVRAM IGNA.

Vênătorii lui Pilat.

Vênători de-a lui Pilat
De séră se voroviá.
Diminéța-mi purcedea,
Cu șoimușii sus pe vânt,
Cu dogară pe pământ.
Tot vênară cât vênară,
Până câtă méđa-n séră,
Féră mândră ce scorniră,
Un puiș de vultur sur,
Cu clonșu de aur,
Purtá pénă sură 'n gură.
Vênători de-a lui Pilat
La Pilat că se 'ntorcea
Și spunea precum vedea.
Dale Pilat mâná sol.
Când acolo imi sosiá,
Nu se putea apropiá,
De fumu tãmăilor,
De para făcielor,
De zuruitul cheilor,
De gomonu sfinșilor,
Fiul sfânt, ce se arátá,

Vênători de-a lui Pilat,
La Pilat că se 'ntorcea,
Și spunea pe cum vedea,
Dale Pilat d'atuncé,
Mâná sol d'al doile sol,
Când acolo imi sosiá,
Nu se putea apropiá,
De fumul tãmăilor,
De para făcielor,
De zuruitul cheilor,
De gomonul sfinșilor;
Fiul sânt li se arátá,
Cum-i fiul sobolaș,
Sobolaș de Iorgonaș.
Vênători de-a lui Pilat,
La Pilat că se 'ntorcea,
Și spunea pe cum vedea,
Dale Pilat d'atuncé,
Mâná sol de-a treia sol,
Mâná sol neobotezat,
Cu pėru nerátezat,
Când colo că-mi sosiá,
Nu se putea apropiá,
De fumul tãmăilor,
De para făcielor,
De zuruitul cheilor,
De gomonul sfinșilor,
De sberatul meilor,
Fiul sânt li s'arátá,
Cum-i omu cārunșeșce,
De-apucá pe bėtráneșce,
Andáluie legi direpte...
O inchinám de sánėtate,
La toți cei ce avurá parte.

De la Vașcou, in Biharia.

VASILIU SALA.

Credințe populare.

1.

Primăvéra de-i vedé mai nainte călugăriori brebeni, (niște flori ce cresc prin tufișuri), să te lovești cu ele peste ochi dicénd: călugăriori brebeni veștedéscă, ochii mei intineréscă, — atunci ochii intineresc.

2.

Primăvéra de-i vedé mai nainte flutur alb, vei fi mai mult bolnav; iară de-i vedé roșu, frécă-te pe față și vei fi roșu și sánėtos.

3.

Când treci sâmbătă ori marți séră peste ape, fă-ți cruce și suflă peste apă, ca să nu fii bolnav, căci atunci se scaldă nemilostivele.

4.

Sâmbătă și marți séră să nu eși afară fără pălărie.

5.

Pruncii să nu se călărăscă pe câni, că atunci nu vor creșce mari.

6.

Să nu treci peste prunci, că atunci nu vor fi ómeni mari.

Din Lunșóra in Biharia.

I. CIPOU.

SALON.

La stradă.

Odi profanum vulgus . . .

Îmi place aerul de diminéță. Înainte de dejun ies totdeauna la stradă să fac puțină mișcare.

Așa diminéța îmi pare mult mai interesantă o stradă de la oraș. Privesc cu plăcere atâtea nimicuri, ce pentru alții pot să nu aibă nici un interes, — dar pe mine me distrag.

La ferésta din față stă o nevastă tineră cu un copil în brațe, un odor de băiat de ai sta să-l sorbi cu privirile. Micuțul dă neincetat din mâni și din picioré, — se jôcă cu rađele sórelui, cari strecorându-se prin giamul asudat scaldă în lumină un petec din părete. Incet, incet se scurg sudorile pe giam și întru aceea pe păretele scaldat în rađe, începe un joc de umbre și lumini. Băiatul ar vré să le prindă, ca să le aibă pe tóte în mână și să le pôta purtá după plac. Dar nu se pôte! Li pare reu, fórte reu — și e totuș indestulit, când vede că ele își fac jocul și făr' ca să le pôrte densusul. Mamă-sa trage cu degetul o cruce pe giamul asudat. Sudorile se scurg mai iute, jocul umbrelor și al luminilor e mult mai viu. Micuțul e vesel de asta. Își pune mâna pe părete, vré să le acopere barem, decă nu le pôte prinde. Nu pentru că n'ar vré să le vedă, — îndată ce nu le-ar vedé, el și-ar luá mâna de pe părete — ci veđi numai pentru că i-ar plăcé să aibă cât de puțină putere peste ele. Ei dar umbrele nu se lasă, ca să fie supuse; se ivesc iar, acum pe mâna lui. El nu mai pôte de bucurie. Ori cât i-ar plăcé să-și supună umbrele și luminile pururea mișcátore; el le admiră mai mult decă ele rămân totdeauna nebiruite. Și ride atât de cu dulce. Mamă-sa zimbeșce fericită.

Să te miri decă nu me pot reținé ca să nu zimbesc și eu cu ei împreună?

. . . Un alt băiat. Haine rupte, obraji roșii, câteva pete negre pe frunte și pe nas — dar aceste nu sânt de la natură. În mâna stângă un păpuc văpsit, de scipeșce. E voios, cum pôte numai să fie un om indestulit cu sórtea sa. Trece pe stradă în sus fluerând cel mai nou couplet. Îl urmăreșce un câne.

Din altă stradă se aude glas de trâmbiță, suflă marșul militar. O servitóre iese 'n pôrtă, în mână cu o trestie. De bună sémă scuturase vre-un covor. Iar așa numai din petrecere aruncă cu trestia după câne. Cânele o ia în gură și începe a se jucá cu ea. Servitórea se duce să-și ia trestia; ei dar trába merge cam greu, cânele nu vré să ieie lucrul în glumă, o apucă la fugă. Băiatul, mai reutácios și decăt cânele, inchi-puindu-și tóte peripețiile acestei situații, nu să-i deie pace, ci încă sumuță și mai tare cânele. Acesta trece în fugă nebună departe înaintea băiatului. Servitórea după el cu suflétul în pălmi. Băiatul încă pășeșce mai iute să vedă ce se va alege din lucru. Se pierd toți trii în depărtare, făr' ca acțiunea să se sfêrșescă.

Servitórea — vai de capul ei — în graba cea mare a mai uitat și pôrta deschisă. Mai șcii ce se pôte întemplá? Par că ađi îi este dată nenorocirea! . . .

Si apoi atâtea tipuri interesante!

Studenti, abia de-un cot de la pământ, cu cărți subsoară și cu țigară în gură. Croitori, ce alérgă în ruptui capului și când se întélnesc cu vre-un cunoscut, stau de vorbă câte jumătate oră Strănepoții lui Avram cu trăsături orientale bine marcate, chiar și după atâtea vécuri ele și-au păstrat originalitatea, sânt și astăzi atât de tipice! Rënd pe rënd vine unul doi din spre suburbii. Li-e atât de ciudat mersul, își trag picioréle, ca și cum le-ar fi totdeauna frică, nu cumva să se impedece. Întru acea rostesc con amore, din largul gurii desperatul lor Handle-e! . . .

Vreți inspirațiuni?

Voi poeți cu gândurile călătóre, voi ce trăiți vi-sând pururea la stele și la lună, mergeți la sate; acolo ómenii sânt mai naivi, mai naturali; nu alérgă, decăt când le-e grabă, nu țipă, decăt când îi dóre. Urcați munții, aerul e acolo curat, cerul senin, chiar și norii sânt întreșesuți cu rađe aurii. Ascultați fluierul pécu-riarului, murmurul izvorului, frémétul frunzelor. Veți admirá natura, ve vor pétrunde simțiri ne mai simțite, veți fi inspirați.

Eu sânt mai puțin pretensiv. De am cu ce să me distrag, sânt mulțumit. Și vedeți, nu me omórá uritul nici aici între aceste ziduri indesuite unul peste altul, me distrag și în acésta atmosferă sáturată de fumul fabricilor.

Dar tac. Voi vreți inspirațiuni. Și voi pôte să aveți dreptate: de la distrație până la inspirațiune va fi mult. Ce am și gândit? Pe voi să ve inspire tot ceea ce ne distrage pe noi ómeni de tóte zilele?

Îmi veți iertá. Gândiam că voi, totdeauna mai simțitori . . .

Dar voi nu luați în sémă nimicurile acestei lumi de tóte zilele. Voi sunteți din altă lume!

ACSENTE LUCIAN BOLCAȘ.

Academia Română.

Sesiunea generală din 1896.

IV

Un manuscript românesc. În ședința de la 9/21 martie s'a primit de la dl dr. D. Onciul un manuscript românesc, care cuprinde parte din cronică Moldovei și mai multe predice. Manuscriptul e dăruit Academiei din partea dlui Todor V. Stefanelli din Câmpulung (Bucovina) spre a i se da în schimb publicațiuni de ale Academiei.

Raporturi consulare. În aceeaș ședință, dl Xenopol presintă o culegere a raportelor consulilor prusieni din București din anii 1817—1837, făcută de dl N. Iorga, propunând ca să fie publicate de Academie. S'a recomandat secțiunii istorice spre cercetare.

Documente. Dl D. Sturdza dăruieșce mai multe documente.

Istoria bisericeii moldoveneșcei din Lemberg. Dl membru corespondent T. T. Burada presintă pentru publicare în Anale scrierea: „Scurtă privire istorică asupra bisericeii staurpighiane a Adormirei Maicii Domnului așa numite „Biserica moldovenescă“ din Lemberg“, de preotul Eughenie Vorobchievici de la biserica ort. or. din Lemberg. Se recomandă spre cercetare secțiunii istorice.

Subiect pentru premiul Adamachi. În ședința de la 11|23 martie secțiunea istorică a propus ca subiect pentru premiul „Adamachi” din anul 1899: „Biserica creștină ortodoxă din România și influența ei morală în evoluțiunea culturală a țărilor române de la începutul secolului nostru până la 1891”. S'a aprobat.

All subiect pentru premiul Adamachi. În aceeaș ședință, secțiunea literară a propus ca subiect pentru premiul Adamachi din 1898: „Mitropolitul Vaarlam în activitatea sa literară și religioasă”. Se primește.

Raportul comisiunii pentru cercetarea delegațiunii. Dl I. M. Moldovan dă citire raportului comisiunii însărcinate cu cercetarea lucrărilor făcute de Academie în 1895—96. După propunerea aceleiași comisiuni, se decide ca memoriile ce sânt a se tipări în Anale să aibă o întindere de maximum 10 côle de tipar.

O scriere a dlui dr. Istrati. Dl Sp. Haret prezintă pentru publicare în Anale scrierea dlui dr. C. Istrati: „Despre nomenclatura în chimia organică”. Se recomandă spre cercetare secțiunii științifice.

Propunerile secțiunii literare. În ședința din 14|26 martie secțiunea literară a propus pe dl I. Nenițescu spre a fi ales membru corespondent, și a respinge cererea dlui Cotov de a fi însărcinat cu continuarea traducerii lui Titu Liviu. Acastă propunere se primește. Cea relativă la alegerea dlui Nenițescu de membru corespondent, se va pune la ordinea zilei.

Institutul Otteteleşanu. Dl I. Kalinderu arată că după raportul direcțiunii Institutului Otteteleşan, se constată că este absolută trebuință de o a doua clădire la acel institut. Tot de-odată dl Kalinderu arată că móră de pe moșia Măgurele, este în rea stare, și cere a se da delegațiunii autorisația de a face repararea morii. Academia dă delegațiunii autorisarea de a face lucrările propuse de dl Kalinderu.

A patra ședință publică s'a ținut la 15|27 martie. Dl A. D. Xenopol citește comunicarea sa despre: „Caracterul științific al istoriei”. Dl C. D. Ollănescu citește comunicarea sa despre: „Începuturile teatrului în Moldova”.

Documentele dlui Iorga. În ședința de la 16|28 martie s'a decis a se publică documentele prezentate de dl Iorga în colecțiunea Hurmuzachi

Scrierea dlui Vorobchievici. Secțiunea istorică propune ca scrierea dlui Vorobchievici despre „Istoria bisericii Maicii Domnului din Lemberg” să se dea dlui Urechia spre a raporta asupra ei, și în urmă se va decide asupra tipării ei. Propunerea se aprobă.

Raportul comisiunii Adamachi. Dl Sp. Haret citește raportul comisiunii Adamachi asupra administrării acestei fundațiuni în anul trecut și propunerile pentru 1896—97. Între propuneri este și aceea de a se trimite un bursier la Munich séu la Paris, spre a studia arhitectura. Se primește propunerea dlui Kalinderu ca bursierul să fie trimis la Roma.

Premiul Făt. S'a dat citire raportului secțiunii științifice, prin care se arată că secțiunea a decis următoarele: Să se adaogă la capitalul de 10.000 lei al fondului donat de dr. A. Făt, suma de 5000 lei strânse din economiile capitalisate, și din vinitul capitalului de 15.000 lei, să se publice din 5 în 5 ani câte un premiu de 3000 lei. Premiul să se pótă subdivisa proporțional cu valoarea lucrărilor, când mai multe ar merita încurajare. Subiectul ales pentru primul premiu să

fie: „Harta agronomică a României”. Dl Urechia propune, ca premiul să se dividă numai în doué părți proporționale cu valoarea lucrărilor. Propunerile secțiunii cu acest amendament al dlui Urechia, se primesc.

Premiul Năsturel-Herescu. În ședința de la 18|30 martie dl Gr. G. Tocilescu a citit raportul general asupra cărților prezentate la premiul Năsturel-Herescu de 4000 lei, arătând că în comisiune scrierea dlui I. Nenițescu (De la Românii din Turcia europeană) a intrunit 7 voturi pentru și 1 contra; a dlui A. Ghica-Comanescu (Gramatica limbei germane) 6 pentru și 2 contra; a dlui Al. Vlahuță (Iubire, poezii) 4 voturi pentru și 2 contra. Ascultându-se și raportul special al dlui A. D. Xenopol asupra scrierii dlui Nenițescu, s'a pus la vot și premiarea s'a admis cu 19 voturi pentru și 3 contra.

Premiul Lazăr de 5000 lei. Dl Gr. G. Tocilescu citește în aceeaș ședință raportul general asupra lucrărilor prezentate la premiul Lazăr, recomandând să se dea premiul scrierii „Studii asupra pescărilor din România” de dr. Gr. Antipa. Iar dl Gr. Stefanescu citește raportul special asupra acestei lucrări. Dl D. A. Sturdza spriginește premiarea, dnii Aurelian și Hașdău o combat. La votare lucrarea obține 9 voturi pentru și 13 contra. Nefiind altă lucrare recomandată de comisiune pentru premiare, premiul Lazăr nu s'a acordat nimenuia.

Premiul Adamachi. Tot dl Gr. G. Tocilescu dă citire raportului general asupra scrierilor prezentate la premiul Adamachi de 5000 lei, recomandând pentru premiare cartea dlui Eugen Brote (Cestiunea română în Transilvania și Ungaria,) citind apoi și raportul seu special. Dl Vinc. Babeș, luând cuvântul, ȳice că lucrarea este de cuprins politic militant și Academia nu pôte premia astfel de scrieri. Dl Nic. Ionescu susține că opera dlui Brote cuprinde cestiuni de istorie actuală, deci pôte fi premiată de Academie. Dl Al. Roman spune că lucrarea este un simplu rechetitor, ce nu cuprinde nimic nou. Dl Maniu ȳice că scrierea espune în mod obiectiv cestiunea națională, pe basa statisticei oficiale și a documentelor. Dl Gr. G. Tocilescu spune, că acésta carte a fost primită cu laude de lumea politică și de presa din Germania. Dl Hașdău nu admite premiarea, deóră-ce scrierea e combătută de singurii români de peste Carpați cari se află în ședință. Ia din nou cuvântul dl V. Babeș arătând unele defecte și necorectități ale cărții. Dl V. A. Urechia delcară că se abține de la vot. Punându-se la vot, lucrarea a intrunit 14 voturi pentru și 7 contra. Deci premiarea s'a admis.

Membru corespondent în secțiunea literară s'a ales dl I. Nenițescu, care a mai fost propus și în anii trecuți.

Incheierea sesiunii generale s'a făcut marți la 19|31 martie cu obiceiunile formalități.

Ilustrațiunile.

Flórea Orientului. Femeile cele mai frumoșe se află în Orient. Caucașul și Circassia sânt locurile cele mai vestite în privința asta. De acolo presintăm și noi o frumusețe, căreia glasul obștei i-a dat numele: „Flórea Orientului”.

Lingușitórea. Pisica e prototipul lingușirii. Nici vulpea cea mai rafinată n'o întrece. Cu ce șiretenie își esecută ea planul! Cum se sguleșce, își sufulcă pėrul, se frécă de om, se lingușeșce, numai să-i obțină favorul.

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.** (STRADA PRINCIPALĂ 375 A.)

CU TIPARUL LUI IOSIF LÁNG ÎN ORADEA-MARE.